

BROŠURA O GOSPODARENJU OTPADOM

NE DVOJI NEGO SMEĆE ODVOJI !

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda
Zajedno do fondova EU-a

Tijekom aktivnosti kao što su urbanizacija i eksploatacija čovjek mijenja prirodni okoliš i to često tako da ga narušava. Izgradnjom hidroelektrana i akumulacija, sječom šuma, eksploatacijom mineralnih sirovina, stvaranjem uređenih i neuređenih deponija, emisijom plinova, nuklearnim probama i drugim čovjek utječe na promjenu čitavih područja. Kao rezultat čovjekovih aktivnosti dolazi do promjena ili narušavanja ekosustava i klimatskih promjena na lokalnoj i globalnoj razini. Kako bismo smanjili negativan utjecaj čovjeka na okoliš, trebamo odgovornim gospodarenjem otpadom čuvati naš okoliš u kojem živimo - za nas, našu djecu i unuke.

Republika Hrvatska ulaskom u EU prihvatila je pravila gospodarenja otpadom EU-a i do 2020. godine trebamo odvojeno sakupiti 50 % otpada kako bismo ga mogli obraditi i ponovo koristiti. Republika Hrvatska donijela je Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19) sredinom 2013. godine, a Uredbu o gospodarenju komunalnim otpadom u svibnju 2017. godine (primjena od 1. veljače 2018. godine). Uredbom bi se trebala postići ujednačenost kvalitete usluge na području cijele RH te dodatno personalizirati usluga. Naplata bi se trebala provoditi uz maksimalno uvažavanje načela onečišćivač plaća.

Sve jedinice lokalne samouprave trebale su donijeti odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog na svom području te nove cjenike usluga usklađene s Uredbom Vlade i Odlukom JLS-a.

Davatelji javnih usluga moraju uskladiti način pružanja usluga sukladno Uredbi Vlade RH i Odluci JLS-a. Uredbom Vlade RH i Odlukom JLS-a propisan je minimalan opseg usluge koji mora sadržavati:

1. Sakupljanje miješanog komunalnog otpada (crni ili zeleni spremnici)
2. Sakupljanje biorazgradivog komunalnog otpada (smeđi spremnici)
3. Sakupljanje korisnog otpada (vreće, plavi i žuti spremnici)
4. Sakupljanje glomaznog (krupnog) otpada
5. Rad reciklažnog dvorišta - preuzimanje problematičnog otpada
6. Rad mobilnog reciklažnog dvorišta

JLS-i mogu svojom odlukom propisati i veći opseg usluge od minimalnog, npr. sakupljanje granja u okviru glomaznog otpada te božićnih drvaca, kao i osigurati dodatne vreće za pelene za obitelji s malom djecom ili nagraditi korisnike supstratom. Poželjno je da JLS-i nastoje smanjiti nastanak otpada putem otvaranja centara za ponovnu uporabu.

Sukladno Uredbi Vlade, cijena javne usluge sastoji se od tri dijela:

Cijena javne usluge = cijena minimalne javne usluge + broj odvoza miješanog komunalnog otpada + ugovorna kazna

Cijena minimalne javne usluge pokriva sve troškove sustava gospodarenja otpadom, osim troška obrade miješanog komunalnog otpada koji se naplaćuje prema broju odvoza takvog otpada, čime korisnik sam utječe na krajnju cijenu usluge. Ugovorna kazna koristi se ukoliko korisnik usluge ne koristi uslugu sukladno Odluci i Općim uvjetima usluge te mu se tada može izdati ugovorna kazna davatelja usluge. Ugovorna kazna može se izreći za ostavljanje više otpada od ugovorenog volumena spremnika, za odlaganje otpada u krive spremnike, za uništenje spremnika davatelja usluga, za nereguliranje javne usluge sakupljanja biorazgradivog otpada i ne stavljanja spremnika na javne površine na vrijeme.

Sakupljanje miješanog komunalnog otpada



U crni (ili zeleni) spremnik za miješani komunalni otpad stavlja se otpad koji se ne može reciklirati. U njega spadaju vlažne maramice, vata, zamašćene krpe i papiri, spužve, gume, britvice za brijanje, ostaci duhana, higijenski ulošci i maramice, sadržaj vrećica iz usisavača, kosti, meso, kuhani ostaci hrane, pelene i slično. Prije nego što odložite otpad u spremnik za miješani komunalni otpad provjerite možete li ga odložiti u neki spremnik za korisni ili biorazgradivi otpad. Trenutno se miješani komunalni otpad odlaže na odlagalište, a izgradnjom Centra za gospodarenje otpadom i ova će se vrsta otpada dodatno obrađivati kako bi se njegova količina dodatno smanjila.

Termini odvoza miješanog komunalnog otpada nalaze se na dostavljenim kalendarima odvoza ili na web-stranicama davatelja javnih usluga.

Sakupljanje biorazgradivog komunalnog otpada



Biorazgradivi otpad čine biljni ostaci od pripreme hrane te vrtni i zeleni otpad. Biorazgradivi otpad je vrijedna sirovina za proizvodnju komposta, dok je kompostiranje najprihvatljiviji, najstariji i najprirodniji način recikliranja biorazgradivog komunalnog otpada. Kompostiranjem se biorazgradivi otpad smanjuje za 2/3 težine te nastaje kvalitetno organsko gnojivo koje služi za proizvodnju supstrata ili se njime mogu oplemeniti poljoprivredne površine koje su intenzivnom poljoprivredom previše iskorištene. Nakon pražnjenja spremnik za biorazgradivi otpad operite hladnom vodom, bez korištenja sredstava za čišćenje, i zatim ga dobro osušite te ga ponovo možete koristiti.

Termini odvoza biorazgradivog komunalnog otpada nalaze se na dostavljenim kalendarima odvoza ili na web-stranicama davatelja javnih usluga.

Što treba odlagati u kantu za biorazgradivi otpad??

DA	NE
sirovi ostaci voća i povrća	plastika, metal, staklo
talog kave i vrećice čaja	lijekovi, ulja, boje
lišće, korov, trava	pelene
usitnjeno suho granje	tekstil
ljuske jajeta	osjemenjeni korov
ostaci od rezidbe voćaka, grmlja, živice	novinski papir i časopisi u boji
slama i sijeno	ostaci kuhanih jela
pepeo (ohlađen!)	kosti i meso
piljevina	bojano ili lakirano drvo

Sakupljanje korisnog otpada

Korisni otpad sakuplja se odvojeno, po vrstama, u žutim i plavim spremnicima i plastičnim vrećama. Papir i tetrapak sakupljaju se u plavim spremnicima ili u odgovarajućim plastičnim vrećama, plastika se sakuplja u žutom spremniku ili u odgovarajućoj plastičnoj vreći, staklo i metalna ambalaža sakupljaju se u odgovarajućim plastičnim vrećama. Kod odvajanja papira treba paziti da se u spremnike ne stavlja mokar i mastan papir, a u spremnik za staklo ne smiju se odlagati razbijene boce i ravno staklo. Također, u korisni otpad ne smije se stavljati zaprljan korisni otpad jer on može kontaminirati ostali korisni otpad u spremniku. Korisni otpad sakuplja se jednom mjesečno, sukladno kalendaru odvoza. Svaki korisnik za predane vreće s korisnim otpadom dobiva nove besplatne vreće. Krajem 2019. godine očekuje se podjela plavih i žutih spremnika svim korisnicima te će se sustav sakupljanja korisnog otpada putem plastičnih vreća zamijeniti sakupljanjem papira, tetrapaka i plastike u plavim i žutim spremnicima. Navedeni spremnici nabavit će se putem EU projekta, a staklo i metalna ambalaža i dalje će se sakupljati u vrećama.



Sakupljanje glomaznog otpada

Krupni (glomazni) otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremnine i/ili mase neprikladno sakupljati u okviru usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je napatkom iz članka 29. Stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19). Krupni (glomazni) otpad sakuplja se jedanput mjesečno, sukladno terminima na kalendaru odvoza otpada temeljem osobne prijave, prijave putem telefona 040/645-535, e-maila glomazni.otpad@pre-kom.hr ili putem mobilne aplikacije „Ne dvoji nego smeće odvoji“ najmanje tri radna dana prije termina odvoza. Korisnici sa vlastitim kompostištem godišnje mogu u cijeni javne usluge predati do 4 m³ glomaznog otpada uz jedan besplatan odvoz s kućnog praga.

Korisnici sa smeđom kantom mogu predati u cijeni javne usluge do 8 m³ glomaznog otpada, uz dva besplatna odvoza s kućnog praga te u okviru glomaznog otpada mogu predati granje, lišće, travu i ostali biorazgradivi otpad.

POPIS PREDMETA I TVARI KOJI SE SMATRAJU KRUPNIM (GLOMAZNIM) KOMUNALNIM OTPADOM

1. Kupaonska oprema

Kada (plastična, fiberstaklena, metalna i sl.), tuš kada, sauna, kada za djecu, kupaonski ormar i police, zavjesa ili pregrada za tuš ili kadu, nosač zavjese (karniša), umivaonik, toalet i bide (školkjka i daska), slavina za vodu, nosač tuša i crijevo za tuš, stalak za ručnike i sl., ogledalo

2. Stvari za djecu

Krevet za dijete, stolac i hodalica za dijete, veće igračke, dječja kolica, autosjedalica za dijete

3. Podne obloge

Tepih, laminat, linoleum, parket, krzno i sl.

4. Kuhinjska oprema

Kuhinjski elementi (ugradbeni, samostojeći i dr.), sudoper, radna površina, šank

5. Namještaj

Ormar, komoda, ladičar, vitrina, noćni ormarić i sl., polica (npr. ugradbena, samostojeća, zidna i sl.), stol (npr. radni, za računalo, kuhinjski, za blagovaonicu, toaletni i sl.), stolac, klupa, barski stolac, zidni/stolni sat većih dimenzija, daska kod uzglavlja kreveta, stalak (stolni, zidni za npr. TV/hi-fi), fotelja, naslonjač, krevet, tabure, madrac, nadmadrac, podnica kreveta, okvir za sliku većih dimenzija, prozorske zaštitne rešetke i grilje, sobne pregrade

6. Ostali glomazni otpad

Rolete, žaluzine, tende i sl., ljestve i samostojeće stepenice, zavjese i nosači zavjesa, vrata (npr. sobna, ulazna i dr.), staklo (okno), prozor, prozorski okvir, invalidska kolica, dekorativni predmeti većih dimenzija, oprema za kućne ljubimce većih dimenzija (akvarij, žičani kavez i sl.), sprave za vježbanje i veća oprema za sport i rekreaciju (bicikl, daska za jedrenje/ jahanje na valovima, kajak, kanu, pedalina i sl.), radijator, kante i posude većih dimenzija, tapete, daska za glačanje, okvir za sušenje rublja

7. Vrtna oprema

Ograda i vrata, vrtni namještaj, vrtni alat, strojevi za vrt (tačke, kosilica i sl.), sjenica za vrt (rastavljena na dijelove dimenzija pogodnih za prijevoz), drvo (izrezano na dimenzije pogodne za prijevoz), posuda (za npr. cvijeće) i postolje/nosač većih dimenzija, vrtni ukrasi većih dimenzija, vrtna klupa, crijevo za vodu, oprema za razvođenje vode te posude za zalijevanje bilja, ljuljačka, suncobran i stalak za suncobran, sklopivi bazen, roštilj

8. Otpadne gume

Gume osobnih automobila, autobusa, teretnih automobila, radnih strojeva, radnih vozila i traktora, zrakoplova i drugih letjelica te sl.

9. Ostalo

Bitumenske ploče, staklena vuna, paneli

10. Odbačena električna i elektronička oprema

Veliki kućanski uređaji: štednjaci, perilice rublja, hladnjaci; mali kućanski uređaji: usisivači, glačala, tosteri, uređaji za sušenje kose; oprema informatičke tehnike (IT) i oprema za telekomunikacije: računala, pisači, kopirna oprema, mobiteli, kalkulatori, telefoni; oprema široke potrošnje za razonodu: radio i TV aparati, videokamere, hi-fi uređaji, glazbeni instrumenti; rasklopna oprema, električni i elektronički aparati: bušilice, pile, šivaći strojevi; igračke, oprema za razonodu i sportska oprema: videoigre, računala za biciklizam, rolanje, veslanje i dr.

11. Otpadni tekstil i otpadna obuća

TEKSTIL: majice, košulje, veste, hlače, traperice, suknje, jakne, donje rublje, čarape, pokrivala za glavu i ruke i svi ostali odjevni predmeti namijenjeni zaštititi čovjekovog tijela od klimatskih i drugih vanjskih utjecaja; TEHNIČKI TEKSTIL: agrotekstil, građevinski tekstil, odjevni zaštitni tekstil, geotekstil, tekstil za domaćinstvo, industrijski tekstil, medicinski tekstil, tekstil za automobile, ekotekstil, tekstil za osobnu zaštitu, tekstil za sport, tekstil za ambalažu i sl.; OBUĆA: cipele, čizme, sandale, obuća za sport, japanke, klompe i sve ostalo što se obuva i obuhvaća stopalo, osim čarapa

12. Granje, lišće, trava i ostali biorazgradivi otpad

Otpad pripremite najkasnije do sedam sati ujutro na dan odvoza, iza ograde svog dvorišta, na kolnom ulazu, tako da je lako dostupan našim vozilima i radnicima. Granje se ostavlja ispred kuće, odakle će ga pokupiti radnici davatelja javnih usluga (PRE-KOM-a). Ukoliko ne želite čekati termin odvoza glomaznog otpada, svoj otpad možete i sami dovesti u Reciklažni centar (Hrupine 8, Prelog) ili granje u Kompostanu Prelog (Gorice) radnim danom od 8 do 14 sati i svake druge i četvrtre subote u mjesecu od 8 do 13 sati.

Sakupljanje otpadnog jestivog ulja i masti

Ohlađeno otpadno jestivo ulje odlaže se u spremnike zapremnine 3,5 i 36 litara, a mast u spremnike zapremnine pet litara. Korisnici mogu preuzeti besplatne spremnike na adresi GKP PRE-KOM d.o.o., K. Zvonimira 9, u Prelogu radnim danom od 7 do 15 sati. Spremnici se prazne u reciklažnom centru (Hrupine 8, Prelog) ili u mobilnom reciklažnom dvorištu, sukladno terminima i lokacijama koje možete vidjeti na web-stranici davatelja javne usluge <http://www.pre-kom.hr/plan-mobilnog-r.d..html>.



ULJE (200L) u RC



ULJE (3,5 L)



MAST (5L)

Rad reciklažnog dvorišta Prelog – Problematični otpad

Reciklažno dvorište nalazi se u sklopu Reciklažnog centra (Hrupine 8, Prelog), a radi sa strankama svaki radni dan od 8 do 14 sati i svake druge i četvrtre subote u mjesecu od 8 do 13 sati. U sklopu reciklažnog dvorišta mogu se predati veće količine korisnog otpada te korisnici



moгу sami dovesti glomazni otpad ako ne žele čekati termine sakupljanja glomaznog otpada sukladno kalendaru odvoza. U sklopu Reciklažnog centra korisnici mogu predati povratnu ambalažu i za to dobiti 0,5 kuna po predanoj boci, a također korisnici mogu prodati metalni otpad i za to mogu dobiti novac sukladno cjeniku otkupa željeza.

U sklopu reciklažnog dvorišta za fizičke osobe prima se i problematični otpad (lijekovi, akumulatori, boje i lakovi, fluorescentne cijevi, plastični spremnici od herbicida i sl.). Korisnici usluge svakih šest mjeseci u reciklažno dvorište mogu samostalno dovesti do 200 kg građevinskog otpada.

Rad mobilnog reciklažnog dvorišta

Mobilno reciklažno dvorište, sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom, mora biti u svakom naselju jednom u četiri mjeseca. Glavna namjena mobilnog reciklažnog dvorišta je sakupljanje problematičnog otpada (lijekovi, akumulatori, boje i lakovi, fluorescentne cijevi, plastični spremnici herbicida, otpadno jestivo ulje i mast i sl.) što bliže korisnicima. Svi korisnici dobit će raspored rada i poziciju mobilnog reciklažnog dvorišta ili to mogu naći na web-stranici davatelja javne usluge <http://www.pre-kom.hr/plan-mobilnog-r-d.html>



Centar za ponovnu uporabu Prelog

Danas živimo u potrošačkom društvu koje svakim danom stvara sve više otpada koji završava u okolišu, odnosno na odlagalištima otpada koja su najveći zagađivači okoliša. Odlaganje otpada je posljednji korak kod pravilnog gospodarenja otpadom, no nažalost, u Hrvatskoj je to vrlo često prvi i najzastupljeniji način postupanja s otpadom. Velik problem je krupni (glomazni otpad) kao što je namještaj, obuća i odjeća, roba široke potrošnje (posuđe, knjige, igračke, dječja i sportska oprema...), koji se baca i završava na odlagalištima. Velik dio te robe još ke uvijek upotrebljiv, ali im je potreban popravak, uređenje ili obnova, nakon čega će se moći ponovo koristiti. Mjesto koje sakuplja, zaprima i obnavlja takve proizvode zove se CENTAR ZA PONOVNU UPORABU - CPU.

U CPU-u se dobra čiste i/ili popravljaju prije nego se ponovo prodaju uz plaćanje samo troškova popravka. GKP PRE-KOM d.o.o. kao davatelj javnih usluga zaokružio je svoj sustav gospodarenja otpadom te je u svibnju 2017. otvorio Centar za ponovnu uporabu - CPU, na adresi Hrupine 8, Prelog, u sklopu Reciklažnog centra. CPU je veličine 440 m², a sastoji se od dva dijela: izložbeno-prodajnog dijela 220 m² i skladišno-radioničkog dijela od 220 m². U sklopu CPU-a je kutak za socijalna poduzeća i zadruge koje se bave obradom otpada (Naš Izvor i Humana Nova). Prikupljena dobra se čiste i/ili popravljaju te prodaju u CPU po cijeni koja pokriva samo troškove popravka. Osim pregleda robe na licu mjesta u CPU-u, građani mogu robu razgledati i putem web-aplikacije na web-stranici www.pre-kom.hr.



Naši korisnici mogu dobra (namještaj, knjige, igračke, odjeću...) koja su upotrebljiva, uz male popravke i čišćenja, samostalno dovesti u CPU na adresu **Hrupine 8, Prelog, za vrijeme radnog vremena Centra**.

Preuzimanje većih komada namještaja i sličnih dobara na kućnom pragu korisnici mogu dogovoriti na telefon 040/645-535 ili e-mail ponovna.uporaba@pre-kom.hr.



Zero Waste koncept gospodarenja otpadom

Dvanaest jedinica lokalne samouprave (JLS) ovog dijela Međimurske županije i Varaždinske županije (Grad Prelog te općine Kotoriba, Donja Dubrava, Donji Vidovec, Sveta Marija, Goričan, Donji Kraljevec, Belica, Dekanovec, Domašinec, Martijanec i Podturen), na čijem području uslugu gospodarenja otpadom obavlja tvrtka GKP PRE-KOM d.o.o., koja je u vlasništvu gore navedenih jedinica lokalne samouprave. Početkom 2006. godine započinje izgradnju zajedničkog sustava gospodarenja otpadom, a na području donjeg Međimurja otpad se odvojeno prikuplja od 2007. godine. Kako se navedene JLS svrstavaju u sam vrh odvojenog prikupljanja otpada u Hrvatskoj, logičan sljedeći korak je stvaranje društva bez otpada, odnosno pridruživanje međunarodnoj strategiji „Zero waste“.

Grad Prelog te općine Kotoriba, Donja Dubrava, Donji Vidovec, Sveta Marija, Goričan, Donji Kraljevec, Belica, Dekanovec, Domašinec, Martijanec i Podturen obvezuju se da će pristupom

u međunarodnu „Zero waste“ strategiju do 2020. godine uspostaviti uvjete koji će omogućiti sljedeće:

- odvojenim prikupljanjem otpada izdvajanje do 70 % korisnog otpada koji će se obraditi i oporabiti (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obrada, ili neki drugi prihvatljiv način oporabe korisnog otpada)
- smanjenje količine odloženog glomaznog i miješanog komunalnog otpada sa sadašnjih 98,8 kg po stanovniku godišnje (2015.) na 50 kg godišnje po stanovniku do 2020. godine
- u najvećoj mogućoj mjeri ojačati prioritete na području gospodarenja otpadom (sprečavanje nastanka otpada, ponovna upotreba i recikliranje), izbjegavati spaljivanje otpada u spalionicama te količine deponiranog otpada na odlagalište smanjiti na najnižu moguću razinu
- jedanput godišnje napraviti analizu nekorisnog otpada te na osnovi rezultata definirati operativnu strategiju i kampanje za postizanje dodatnih poboljšanja na području gospodarenja otpadom.

Uz sve već započete aktivnosti na poslovima gospodarenja otpadom, sukladno planovima gospodarenja otpadom navedenih JLS-a, JLS-i se obvezuju da će do 2020. godine započeti i sudjelovati i u sljedećim aktivnostima:

- organizaciji izobrazbe povezane s održivim razvojem, pravilnim gospodarenjem otpadom i promicanjem Zero waste strategije
- raditi na projektima ponovnog korištenja sakupljenog otpada (odjeća, obuća i sl.)
- promociji odvojenog sakupljanja biorazgradivog komunalnog otpada i njegovog kompostiranja
- promociji korištenja komposta koji se vraća korisnicima
- promociji povećanja broja domaćinstava uključenih u sustav gospodarenja otpadom
- uvođenju sustava naplate po volumenu predanog otpada
- započinjanju projekata na svim razinama razvoja, javne ili privatne inicijative putem kojih bi se osiguralo poboljšanje životnog standarda i održivog razvoja na svom području
- poticanju zelene izgradnje korištenjem ekološki prihvatljivih materijala
- održivoj mobilnosti (dijeljenje sjedala u automobilu, hodanje, autobusni prijevoz, itd.)
- promicanju novih stilova života (turizam, ugostiteljstvo i Fairtrade trgovina, itd.).

Link projekta: www.ne-dvoji-nego-smece-odvoji.eu

Izdavači brošure: Grad Prelog, općine Kotoriba, Donja Dubrava, Donji Vidovec, Sveta Marija, Goričan, Donji Kraljevec, Belica, Dekanovec, Domašinec, Martijanec, Podturen i Pribislavec

Lipanj, 2019.

Korisnik projekta: **Grad Prelog**;
adresa: **Glavna 35, 40323 Prelog**;
telefon: **040 645 301**;
Internet stranica: www.prelog.hr

Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Kohezijskog fonda.

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA: 1.187.807,67 kuna, dok je iznos EU potpore 1.009.636,50 kuna.

Sadržaj brošure isključiva je odgovornost Grada Preloga.

www.strukturnifondovi.hr | www.razvoj.gov.hr



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE



FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I ENERGETSKU UČINKOVITOST